

Català

La vall d'Àssua, terra de pastors

Descobrim els bonics llogarrets de la vall d'Àssua i la profunda tradició ramadera d'aquestes muntanyes màgiques del Pallars

Rialp, La Vall d'Àssua i el Batlliu de Sort, Pallars Sobirà, Lleida, Catalunya, Espanya

Dificultat Notable

Temps total efectiu 5:50h

Distància total 17,4 km

Desnivell acumulat 1.074m

Altitud mínima 721m

Altitud màxima 1.412m

Punt de sortida / arribada Plaça de les Escoles a Rialp

Població més propera Rialp

Parc Natural de l'Alt Pirineu. 1:50.000. Editorial Alpina.

 itinerari

 sentit de la ruta

 inici / final

PUNTS IMPORTANTS DE PAS (WAYPOINTS)

Punt de pas	Temps	Altura	Latitud	Longitud
1 Inici del Camí per la Vall d'Àssua	0:00h	722m	42.444150°	1.133741°
2 Castell de Rialp	0:10h	766m	42.444728°	1.133960°
3 Església de Sant Iscle i Santa Victòria de Surp	0:50h	1.034m	42.463054°	1.105553°
4 Església de Santa Coloma d'Escàs	2:00h	1.006m	42.309975°	1.037576°
5 Església de Santa Llúcia de Sorre	2:45h	1.072m	42.452578°	1.098312°
6 Museu dels Pastors i Sant Pere de Llessui	3:45h	1.405m	42.451492°	1.074073°
7 Església de Sant Víctor de Saurí	4:10h	1.243m	42.446048°	1.072447°
8 Església de Sant Serni d'Altron	4:50h	956m	42.450586°	1.103681°
1 Inici del Camí per la Vall d'Àssua	5:50h	722m	42.444150°	1.133741°

Sistema de coordenades geogràfiques. Datum WGS84.

EL MILLOR D'AQUESTA RUTA

- ✓ Conèixer els **pastors** de la vall d'Àssua i contemplar els **ramats de bestiar**.
- ✓ L'**autenticitat** dels pobles de la vall d'Àssua.
- ✓ Recórrer bells **camins històrics** als peus del Montsent de Pallars.

INTRODUCCIÓ

Ruta circular de 17,4 km de longitud per la vall d'Àssua, al Pallars Sobirà. La ruta comença al poble de Rialp, a la riba del riu Noguera Pallaresa, i enllaça nombrosos llogarrets de la vall d'Àssua, transitant per antics camins de ferradura entre boscos, prats i ramats, i gaudint de vistes immillorables. És un itinerari força exigent físicament per la distància i el desnivell que cal superar.

Aquesta excursió circular ens descobreix la màgica i literària vall d'Àssua, que comprèn tota la conca hidrogràfica del riu de Sant Antoni i els seus principals afluents: el riu de Caregue, el riu Berasti i el riu Pamano. La vall d'Àssua és una de les poques valls pirinenques on encara es conserva l'activitat ramadera tradicional.

SABIES QUE...

Les veus del Pamano, la novel·la de Jaume Cabré, se situa a la vall d'Àssua? Molts dels indrets descrits en la novel·la es poden reconèixer durant la ruta.

MÉS INFORMACIÓ

DURACIÓ: Dia complet

TEMPS TOTAL EFECTIU (SENSE PARADES): 5:50h en total. 3:45h des de Rialp fins a Llessui passant per Surp, Escàs i Sorre, i 2:05h des de Llessui fins a Rialp passant per Saurí i Altron.

DESNIVELL ACUMULAT: 1.074m

DIFICULTAT: Notable.

ÈPOCA: Tot l'any, tot i que a l'hivern pot haver-hi neu.

CARTOGRAFIA:

- Parc Natural de l'Alt Pirineu. 1:50.000. Editorial Alpina.
- Base topogràfica de Catalunya 1:25.000. Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC).

OBSERVACIONS: Tot i que el camí està senyalitzat (marques de pintura grogues), en alguns trams cal estar molt atents perquè pot resultar perdedor. En cas de dubtes, recomanem utilitzar el track GPS.

NO ET PERDIS..

Visitar el Museu dels Pastors de Llessui, que forma part de la xarxa d'equipaments del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici. L'ofici de pastor és una feina feixuga, casi sempre vocacional i que és molt útil i necessària per a la conservació del nostre entorn. Entre d'altres coses, podrem conèixer com és la vida del pastor d'ovelles, veurem la vestimenta típica del pastor, entendrem el cicle vital dels ovins i quines feines fa el gos del pastor. A més, també hi trobem una maqueta de la vall d'Àssua amb els orris, els corrals, les bordes, les pletes, les cabanes i els pobles de la zona.

COM ARRIBAR-HI EN COTXE

Arribem a **Rialp** per la carretera **C-13** des de **Sort**. A Rialp hi ha diverses zones d'aparcament.

RECORREGUT

Comencem la ruta a **Rialp**, al carrer que surt en direcció O des de la **plaça de les Escoles**, on trobem l'inici del **1 Camí per la Vall d'Àssua (0:00h - 722m)**. Pugem per les escales de mà dreta i seguim amunt pel camí del Castell. Girem a la dreta pel carrer de la Costa, passem pel costat del campanar de l'església de la Mare de Déu de Valldeflors i continuem pujant per una drecera que ens porta fins al **2 castell de Rialp (0:10h - 766m)** des d'on gaudim de bones vistes del poble de Rialp i la vall del Noguera Pallaresa.

Continuem pel camí vell de Rialp a Surp, que antigament era utilitzat com a via de comunicació entre aquests dos pobles. Ens enfilem per la solana per un bonic sender entre parets de pedra seca i amb algun tram on encara es conserva l'empedrat original del camí. Més amunt travessem la carretera i seguim les indicacions cap a Surp. Arribem a **3 l'església de Sant Iscle i Santa Victòria de Surp (0:50h - 1.034m)** i entrem al poble, amb els seus carrers estrets i empedrats. Travessem Surp pel carrer del Mig i pugem per unes escales que ens porten fins a la carretera que passa per la part alta del poble.

Just al cap del poble s'inicia el camí d'Escàs, que passa pel serrat de Cortinos i el petit oratori de Santa Llúcia. Prenem el corriol en direcció O i avancem tot gaudint d'àmplies vistes del Batlliu de Sort. El camí ressegueix murs de pedra seca i s'endinsa a l'alzinar de Cortinos tot flanquejant el solà de Surp. Guanyem altura progressivament, sense treva, sempre en direcció a ponent, fins a atènyer el **serrat de Cortinos**, sota una línia elèctrica. Des d'aquest privilegiat mirador es domina tota la vall d'Àssua, amb els petits pobles que la formen i l'extens mosaic de pastures que els envolten, presidides pel cim del Montsent de Pallars (2.883m).

A partir d'aquí el sender davalla tot resseguint el vessant oest del serrat de Cortinos, per un camí molt trepitjat pels ramats d'ovelles. Cal estar atents a no perdre els **senyals de pintura groga** que senyalitzen l'itinerari, el fet que sigui tan transitat pels ramats ovins ha desfigurat força el traçat. Passem algun tram amb força pendent i continuem baixant, ara en direcció N, amb els pobles d'Escàs i Caregue al davant. Finalment deixem l'alzinar i arribem a una zona amb camps de pastura, ja a tocar del poble d'Escàs. Enllacem amb una pista a l'esquerra, passem pel costat del petit cementiri i davallem vers **4 l'església de Santa Coloma d'Escàs (2:00h - 1.006m)**. Passem per l'església i continuem baixant pels carrers estrets i tortuosos del poble gaudint de boniques vistes del poble encimbellat de Caregue i la vall que s'estén als seus peus.

Deixem enrere Escàs i seguim les indicacions de Sorre. Baixem seguint un sender força ample per una bosquina de freixes que ens porta fins al **riu de Caregue**, que travessem per un pont de fusta. Una mica més enllà trobem un altre pont que ens permet creuar el **riu Rialbo**. Passem per les restes del molí de Cap-pelat i pugem per un terreny pedregós i una extensa zona de prats, on a la primavera hi destaquen les grandalles i d'altres espècies pradenques. Continuem pujant per aquest agradable camí a l'ombra de freixes i nogueres i enmig de nombrosos ramats de vaques. Deixem de banda un trencall cap a la Mola del Sall i continuem amunt seguint els senyals de pintura groga, que en aquest tram coincideix amb el camí natural de la vall d'Àssua. Arribem a Sorre, passem per **5 l'església de Santa Llúcia de Sorre (2:45h - 1.072m)** i continuem cap a la carretera, on trobem el monument a mossèn Torra i una font.

Seguim la carretera un centenar de metres en direcció N i prenem un sender cap a l'esquerra indicat com a camí de Santa Llúcia i Llessui. Pugem pel senderó entre prats i resseguint murs de pedra seca i anem guanyant alçada tot gaudint d'àmplies panoràmiques de l'extensa vall d'Àssua. Deixem enrere diversos trencalls, nosaltres seguim les indicacions cap a Llessui en tot moment. Passem per un oratori situat sota una gran pedra al serrat de Sant Jaume i continuem fins que trobem un revolt de la carretera, ja a l'entrada de Llessui. El sender, però, continua per la pista (dreta) i entra a Llessui per la pista del Bago. Travessem el poble en direcció O i arribem al **6 Museu dels Pastors i Sant Pere de Llessui (3:45h - 1.405m)**, on encara es conserven les restes de l'antiga església parroquial romànica.

Deixem el museu i l'església i continuem seguint les indicacions de l'itinerari, ara cap a Saurí i Altron. Baixem per un sender que fa drecera i travessa diverses vegades la carretera fins que arribem a **7 l'església de Sant Víctor de Saurí (4:10h - 1.243m)**, situada al capdamunt d'aquest petit nucli de població. Continuem avall, passem els safareigs i prenem el camí cap a Altron i Olp. Davallem per un camí empedrat que ens mena al barranc del **riu Pamano**, que creuem per un pont. Una mica més endavant travessem també el **barranc de Rions** i avancem per un bosc de ribera a la dreta del riu de Pamano. Deixem diversos trencalls de banda i seguim les indicacions cap a Altron i, més endavant, cap a Bernui pel camí de les bordes.

Davallem per aquest ombrívol i frescal camí cap a les **bordes d'Alegre i de Pessó**, situades enmig d'un prat. En aquest tram cal estar atents a no perdre el camí que baixa, travessa les dues bordes i arriba a una nova **cruïlla a tocar del riu**, on deixem el camí a Bernui i seguim cap a Altron. Continuem pel corriol pel mig d'una avellanosa fins que enllacem amb la carretera d'Altron. Seguim per la carretera poc més d'1 km i arribem a Altron. Travessem el poble, passem per davant de **8 l'església de Sant Serni d'Altron (4:50h - 956m)** i baixem per un ampli camí amb murs fins a una cruïlla. Seguim les indicacions cap a Rialp pel camí de la Mola de Sall i creuem el barranc d'Altron i el **riu de Sall**.

Comencem a pujar per una pista, deixant a mà dreta les restes de la Mola de Sall -una antiga central hidroelèctrica-, i enllacem amb la carretera de Surp. Seguim la carretera asfaltada en direcció E uns 800m i, en un revolt, prenem un corriol que baixa cap al riu de Sant Antoni. Seguim els senyals de pintura i, entre pastures i alzines, arribem a **1 l'inici del Camí per la Vall d'Àssua (5:50h - 722m)** a Rialp, on acabem aquest llarg i complet recorregut per aquesta emblemàtica vall pirinenca.

QUÈ MÉS PODEM VISITAR?

Formatgeria LA PEÇA D'ALTRON

En aquesta fantàstica formatgeria artesanal podem fer una visita guiada per conèixer les seves instal·lacions i descobrir els processos que converteixen la llet en formatge. També hi podem fer una degustació de les diverses varietats de formatges que elaboren. La formatgeria està situada a 50m de la rotonda que hi ha a l'entrada d'Altron. (Més informació i visites: 615 852 179).

Coordenades GPS: 42.4486400° 1.1044010°

Ecomuseu dels Pastors de la Vall d'Àssua

Ubicat al poble de Llessú, el museu és un centre dinamitzador de tota la Vall d'Àssua. Visitant-lo entendrem com treballaven i vivien els pastors de la vall en el passat i com ho fan avui en dia, utilitzant tecnologies com el GPS, la telefonia mòbil o la xolla mecanitzada. Si volem saber més sobre el món ramader, no ens podem perdre aquesta experiència! Més informació i horaris: 973 621 798.

Coordenades GPS: 42.450616° 1.072324°

Castell de Sort

El castell dels Comtes de Pallars, o Castell de Sort, està situat entre el nucli antic de Sort i l'àrea on ara hi ha l'escola i l'institut. El castell data dels segle XIII, encara que, posteriorment, a finals del segle XV, fou reconvertit en palau. Actualment se'n conserven la torre de l'homenatge -una gran torre de planta circular-, diversos murs, una porta dovellada i dos finestrals gòtics.

Coordenades GPS: 42.412301° 1.129917°

Totes les rutes han estat realitzades sobre el terreny per RUTES PIRINEUS. Les rutes poden variar molt en funció de l'època de l'any, de la neu i de les condicions meteorològiques. La senyalització (marques, panells, balises) que podem trobar al llarg de la ruta també pot variar amb el temps. RUTES PIRINEUS no es responsabilitza de qualsevol mal ús de les seves guies i recomana que cadascú sigui responsable i prudent a la muntanya. Així mateix, us convidem a documentar-vos amb llibres i guies especialitzades per complementar la informació aquí descrita. Tots els temps són efectius i prenen un caràcter orientatiu, no s'han tingut en compte les parades per petites que siguin. Per qualsevol suggeriment, RUTES PIRINEUS us convida a enviar un correu a info@rutespirineus.cat.

DESCOBREIX TOT EL QUE T'OFERIM!

Guies Web i PDF gratuïtes

Posem a la teva disposició guies web i PDF gratuïtes -rutes de senderisme i d'alta muntanya que et pots descarregar-, uns continguts de qualitat i fiables elaborats per professionals de la muntanya per tal que puguis descobrir els Pirineus al teu aire!

Sortides i excursions guiades

Disposem d'un calendari de sortides organitzades o et podem preparar una proposta personalitzada a mida. Crestes i ascensions, naturalesa, parcs naturals, travesses,... Amb Rutes Pirineus descobriràs tots els secrets del Pirineu de la mà dels millors guies de muntanya!

Rutes autoquiades

Et proposem diverses travesses que podràs fer al teu aire però sense preocupacions ni incerteses: t'entregarem un llibre de ruta, gestionarem la logística d'allotjaments, enllaços, pícnic o equipatges, i disposaràs d'un telèfon d'emergències en tot moment.

Establiments recomanats

Us recomanem els millors establiments que hi ha a prop de les rutes que us proposem a la web. Hotels, cases rurals, càmpings, restaurants, artesans, esports d'aventura,... tots revisats pel nostre equip perquè la teva experiència als Pirineus sigui inoblidable!